

Framtiden är förnybar! - Kärnkraften är onödig

Kärnkraft är ett extremt dyrt, livsfarligt och onödigt sätt att värma vatten!

Efter Fukushimaolyckan 2011 bestämde EU att alla reaktorer måste ha oberoende nödkylsystem. De svenska reaktorägarna beslutade då att stänga de gamla reaktorerna O1 och O2 samt R1 och R2 av lönsamhetsskäl. Tack vare vindkraften producerar nu Sverige mer el än de stängda reaktorerna tillsammans. Sverige är nu Europas största nettoexportör av el.

Inget företag kan idag bygga kärnkraft utan omfattande statliga subventioner. Regeringen föreslog därför en ny lag om statligt stöd till både investering och drift för företag som bygger ny kärnkraft. Lagen antogs med 3 rösters övervikt.

Företagen lovas nu statliga lån på 300-600 miljarder till låg ränta, för att bygga fyra reaktorer samt ett garanterat elpris under 40 år på 80 öre /kWh. (Snittpris på el 2025 var ca. 44 öre!). Statens kostnader ska täckas av en extra skatt på elkonsumention.

Skattebetalarnas pengar binds upp långt in i framtiden, konkurrensen mellan olika energislag sätts ur spel och utvecklingen låses fast i långsam teknik som marknaden redan bedömt vara föråldrad.

Förslaget kritiseras massivt av experter, myndigheter, bransch- och miljöorganisationer bl.a på grund av att det är dyrt, samhällsekonomiskt tvivelaktigt, riskerar att tränga undan andra energislag och försvåra ny el från förnybar energi samt effektiviseringar i 20 år framåt.

Ny kärnkraft är det i särklass dyraste sättet att få mer el, klart dyrare än alternativen. Regeringens kärnkraftsplan blir 470 till 1070 miljarder dyrare till år 2050 än satsningar på energibesparingar och ny förnybar energi. Till år 2100 ökar kostnaden med 5000 miljarder.

Sverige behöver ingen ny kärnkraft. Sverige är extremt kärnkraftsberoende och intar tredje plats globalt med kärnkraftsel/capita. 192 andra länder har mindre eller inget beroende av kärnkraft.

Ny kärnkraft innebär även ökad mängd högaktivt kärnavfall som måste förvaras säkert i tusentals år avskilt från allt liv. Nuvarande förvar är dimensionerat för befintliga reaktorer. Nya reaktorer kräver nya avfallsförvar till stora kostnader. Detta är omoraliskt och etiskt oförsvarbart att påtvinga framtida generationer.

Kostnaderna för avfallsförvaring och kärnbränsle stiger stadigt. Både nuvarande och oprövade SMR-tekniker, skulle innebära stora kostnader under lång tid för svenska folket.

Kärnkraft är dyr och kommer bli allt dyrare. Produktionskostnaderna för ny kärnkrafts hela livscykel är nu ca tre ggr högre än för ny vind- eller solkraft. Med allt lägre uranhalter i malmen blir bränslet allt dyrare och bränsleframställningen ger upphov till allt högre CO2utsläpp. **Ett växande problem för kärnkraftsbolagen** är även att förnybar energi periodvis är så billig att elpriset inte täcker reaktorernas driftskostnader.

Satsningar på ny kärnkraft är oerhört kostsamt, samhällsekonomiskt riskabelt och motverkar samtidigt aktivt förnybar energi och effektiviseringar. Regeringen förbjuder dessutom lönsam havsvindkraft vilket påverkar internationella investerare. Med ny kärnkraft riskerar Sveriges industriella konkurrensfördel att försvinna.

Sveriges elpriser påverkas kraftigt av EU:s gemensamma elmarknad. Låga svenska elpriser pressas upp av hög efterfrågan och dyrare produktionssätt i Europa. Den nya elkabeln till Finland har lett till mycket höga elpriser även i norra Sverige!

Dessutom innebär ny kärnkraft avfallsskuld, olycksrisker, urangruvor och hot mot biodiversitet, förgiftning av mark mm. och en sårbar och centraliserad elproduktion som lägger makten över vår el i händerna på några få bolag.

Framtiden är förnybar - Kärnkraften behövs inte!

Sveriges elsystem kan klara även framtida elbehov med enbart förnybar energi och till lägre kostnad - helt utan ny kärnkraft.

Flera experter och myndigheter har visat att Sverige kan ställa om till ett hållbart förnybart, flexibelt energisystem där bland annat lagring bidrar till att säkerställa stabiliteten.

Forskning från KTH, Chalmers och Lunds universitet visar att ett stabilt och hållbart elsystem kan byggas med energieffektivisering och förnybar energi, som vind, sol, energilagring, vattenkraft och smarta elnät – utan ny kärnkraft.

Energiforsks rapport "Elsystemets stabilitet" visar att den effektbrist som uppstår några timmar/år i SE 3 och 4 kan regleras med batterier, vätgaslagring/pumpkraftverk, vattenkraft, fossilfri kraftvärme, utbyggt kraftnät, flexibilitet samt ökad sol och vindkraft.

Svenska Kraftnäts studie 2019 visar att fördubblad elanvändning till 2045 kan klaras utan ny kärnkraft. Även regeringens egen expertmyndighet, Energimyndigheten, konstaterar att ett helt förnybart elsystem är fullt möjligt. (2019).

Sverige har redan nu ett stort elöverskott och ytterligare stora möjligheter att spara el. Ny styr- och reglerteknik gör att vi kan använda elen mycket effektivare än idag.

Ny kärnkraft kan därför varken bidra till att sänka elpriset nu eller rädda

klimatet, utan binder kapital som behövs för andra ändamål. Den stjälar tid och resurser från den viktiga och skyndsamma gröna omställning vi behöver genomföra. Parisavtalets halvering av växthusgaser till 2030 fungerar bara genom fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion. När nya reaktorer möjligen blir klara behövs de inte längre.

Internationell erfarenhet visar att kärnkraft, inklusive SMR, är bland de dyraste sätten att producera el. Byggtiderna är långa, minst 15-20 år och riskerna stora.

Vattenkraften är ryggraden i Sveriges effektbalans och vårt största energilager. Flera studier visar att svensk vattenkraft kan balansera långt mer väderberoende elproduktion än i dagsläget genom flexibilitet i vattenmagasin och anläggningar vid en kraftig utbyggnad av vindkraft.

Vatten- och vindkraft har inget behov av inköp av bränsle och slutförvaring. Vindkraften bär nu sina egna kostnader.

Det viktiga är att få igång en snabb utbyggnad av elproduktionen. Det går snabbast med förnybar energi.

Nu går 10 länder ihop och bygger 100 GW havsel i Nordsjön. Dock inte Sverige. Regeringen har givit Sverige sämre villkor för vindkraften än våra grannländer samt stoppat 13 vindkraftparker i Östersjön som skulle förse Sverige med 140 TWh el, dvs lika mycket som vårt nuvarande elbehov.

Det är bråttom, vi kan inte vänta i 10 år. Under tiden kan vi satsa på förnybara lösningar och bygga ut stamnätet. Södra Sverige behöver redan nu ökad elproduktion, men el från ny kärnkraft kommer inte förrän 2035, troligen ännu senare. Experter menar att risken finns att företagen försvinner härifrån eller etablerar sig där elen är billigare.

Enligt Arne Kaiser, professor på KTH, bör Sverige satsa på flexibilitetstjänster för lagring av sol- och vindkraft, där Sverige ligger i framkant, vilket kan bli en stor exportindustri för vårt land.

Fossilfritt Sverige har tillsammans med 29 företag och organisationer tagit fram en strategi för energieffektivisering. Där finns stora vinster att göra i bostadshus, lokaler och inom industrin.

Det senaste decenniet har livscykelkostnaderna för sol- och vindenergi mer än halverats medan motsvarande kostnader för kärnkraft har ökat med nästan 50 procent.

Utbyggnad av sol- och vindkraft kan göras mycket snabbare och billigare.

Under anläggningens hela livscykel ger kärnkraft väsentligt högre CO₂utsläpp än förnybar sol och vind. Verkningsgraden i ett kkv är dessutom bara 30%, så 70% av energin försvinner ut med kylvattnet.

Verkligheten visar att kärnkraften är varken planerbar eller pålitlig. Den komplicerade tekniken gör kärnkraften störningskänslig. Oförutsedda snabbstopp är

mycket kostsamma. De svenska reaktorerna är gamla, vilket ökar risken för snabbstopp och långa reparationstider. De står stilla drygt i snitt två månader per år helt oplanerat och reaktorernas återstarter skjuts ofta upp. 2015–2024 har fem av landets reaktorer tillsammans i genomsnitt stått stilla 344 dagar/ år.

Vind- och solkraften är mer planerbar genom att man genom väderprognoserna i förväg vet när andra energikällor behöver tas i drift.

Kärnkraftverk är extremt sårbara i krig och enkla mål för sabotage och terrorattacker. Reaktorerna behöver alltid säkerhetspersonal och el till kylning i många år även när det är avstängt och får därför aldrig överges. Det är mycket svårare och ekonomiskt omöjligt att slå ut tiotusentals sol- och vindkraftsanläggningar jämfört med enstaka kärnkraftverk.

Vind- och solparker är däremot utspridda och decentraliserade. Enstaka driftstopp påverkar elsystemet minimalt. Det är ekonomiskt ohållbart att slå ut ett lands decentraliserad elförsörjning. Effekter av eventuella sabotage blir lokala och små.

**Förnybara lösningar (vatten-, vind-, solkraft, bioenergi)
går snabbt och billigt att bygga och är billiga i drift.
Lagring av energi och smart användning gör dem planerbara.
De är decentraliserade och därmed mindre känsliga mot angrepp och sabotage.**